

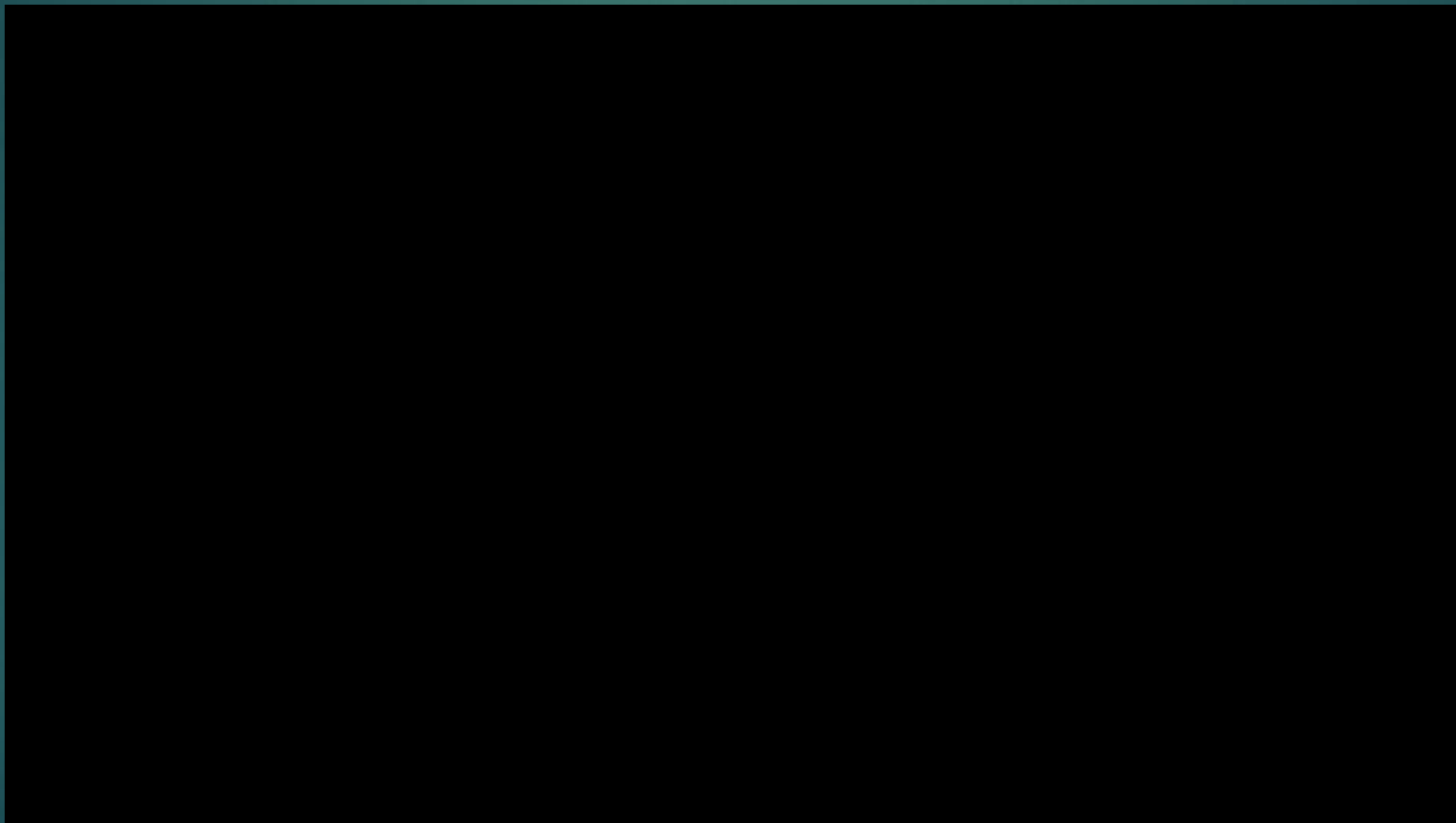
NJË PREZANTIM RRETH JETËS DHE VEPRËS SË
HERMAN BERNSTEIN (1876-1935)
DURRËS, 13 PRILL 2018

**AMBASADORI AMERIKAN HERMAN BERNSTEIN NË
SHQIPËRI, 1930 - 1933**

MIK I SHQUAR I SHQIPTARËVE

Herman Bernstein në Krujë dhe në Durrës

Mal Berisha ka botuar disa libra, studime, shkrime dhe përkthime rreth perceptimit të popullit shqiptar nga anglo-saksonët. Ndër to, qarkasin "Shqiptarët, las mbi trullin ilir", "Shqiptarët, evropianët në të lashtë dhe në të rinj", "Charles Telford Erickson, amerikan që i kushtoi jetën Shqipërisë", "Realiteti shqiptaro - britanik". Si diplomat, ai ka zhvilluar teorinë *Soft Power* në dobi të njohjes së vlerave të kombit shqiptar nëpër botë dhe ka ligjruar në universitete e forume të ndërkombëta si në Universitetin Harvard, Cambridge, Massachusetts, në Institutin e Kërkimeve Hebraike (YIVO) dhe Federatën Pan - Shqiptare "VATRA" në Nju Jork, në London School of Economics, në Ambasadën Amerikane në Londër dhe atë Britanike në Tiranë, në Shkollën Diplomatike të Gjeneratës në Zvicër, etj. Ai ka shërbyer në Stamboll, si Komandant i Përgjithshëm i Shqipërisë dhe në Londër, si Ambasador në Mbretërinë e Bashkuar të Britanisë së Madhe dhe Irlandës së Veriut dhe në Irlandë.
www.MalBerisha.com

Herman Bernstein ishte një njeri universal i kohës së tij.

Ai ishte një hebre - amerikan, pjesëtar i një populli të njohur për zgjuarsinë dhe idëat e larta, por i persekutuar dhe torturuar prej fanatizmit dhe shovinizmit të egër, në mjedhë të historisë. I ballafaquar me përvojat më të hidhura të jetës, por edhe i mirat në qarqet më të larta intelektuale të kohës, ai u ushqye me parimet e lirisë dhe demokracisë amerikane. Hanoi i këtij libri nuk ishte thjesht përfaqësimi i Shteteve të Bashkuara të Amerikës në Mbretërinë Shqiptare, por edhe një mik i vërtetë i shqiptarëve. Ai foli, shkroi, vizitoi vendet tona të bukura si mik i sinqertë, si mbështetës që e magjonte hapur simpatinë që ndjente për shtetasin tonë. Bernstein kishte miqësi të ngushtë me Mbretin Zog, i cili më pas urdhëroi misionet konsullare shqiptare të lëbëronin viza për hebrajtë në mesik, duke e kthyer Shqipërinë e vogël në strehë të sigurtë e bujare për ta. Trashëgimia e këtij vepri tepër humane i shërben edhe sot diplomacisë shqiptare.

(Nga prezantimi i mbajtur në YIVO Institute for Jewish Research, New York, 14 Dhjetor 2014)

qimi 1200 lekë

SHKALLA

Mal Berisha

HERMAN BERNSTEIN

Mal Berisha

HERMAN BERNSTEIN

Ambasador i ShBA - ve në Mbretërinë Shqiptare

1930 - 1933

"... I kam përvetësuar teorinë shkencore të moderne nga Metchnikoff.

Kam diskutuar për fëmijë dhe për artin me Leon Tolstoj. Principet e filozofisë moderne i pëlqyeva nga Henri Bergson, diplomacinë botërore dhe çështjet ruse nga Kori Witte dhe Maksim Kovlovski, teorinë e shtetit e mësova nga August Rodin, shtetformimin nga Theodore Roosevelt dhe Woodrow Wilson, mbrojtjen e të drejtave të grave nga Havelock Ellis, imperializmin gjerman nga Hans Delbrück, libetarshmërinë dhe pacifizmin nga Georg Brandes, politikën e luftës dhe të paqes së Vatikani nga Papa Benedikti XV, Islamin nga Shek - Ul - Isken, sionizmin nga Weizmann dhe Ajznhajm, Revolucionin Rus nga Trocki, liberalizmin britanik nga Lordi Robert Cecil, historinë e Japonisë nga Marquis Okuma, diktatën kontinentale nga Arthur Schmittler dhe gjithçka gjëfë nga George Bernard Shaw..."

HERMAN BERNSTEIN

Mal Berisha

Mal Berisha

HERMAN BERNSTEIN

HERMAN BERNSTEIN

Ambasador i ShBA – ve në Mbretërinë Shqiptare

1930 – 1933

Herman Bernstein ishte një njeri universal i kohës së tij. Ai ishte një hebre - amerikan, pjesëtar i një populli të njohur për zgjuarsinë dhe idealet e larta, por i persekutuar dhe torturuar prej fanatizmit dhe shovinizmit të egër, në rrjedhë të historisë.

Herman Bernstein ishte një njeri universal i kohës së tij.

Ai ishte një hebre - amerikan, pjesëtar i një populli të njohur për zgjuarsinë dhe idealet e larta, por i persekutuar dhe torturuar prej fanatizmit dhe shovinizmit të egër, në rrjedhë të historisë. I ballafaquar me përvojat më të këdura të jetës, por edhe i mirtur në qarqet më të larta intelektualle të kohës, ai u vetëqy me partimet e lirisë dhe demokracisë amerikane. Hanoi i këtij libri nuk ishte thjesht përfaqësimi i Shteteve të Bashkuara të Amerikës në Mbretërinë Shqiptare, por edhe një mik i vërtetë i shqiptarëve. Ai foli, shkroi, vizitoi vendet tona të bukura si mik i sinqertë, si mbështetës që e magjonte hapur simpatinë që ndjente për shtetshumë tona. Bernstein kishte miqësi të ngushtë me Mbretin Zog, i cili më pas urdhëroi misionet konsullore shqiptare të lëshonin viza për hebrenjtë në rrezik, duke e kthyer Shqipërinë e vogël në strehë të sigurtë e bujare për ta. Trashëgimia e kësaj vepre tepër humane i shërben edhe sot diplomacisë shqiptare.

(Nga prezantimi i mbajtur në YIVO Institute for Jewish Research, New York, 14 Dhjetor 2014)

gimni 1200 loka

ISHIDA

Ai ishte një mik i vërtetë i shqiptarëve. Ai foli, shkroi, vizitoi vendet tona të bukura si mik i sinqertë, si mbështetës që e tregonte hapur simpatinë që ndjente për atdheun tonë. Bernstein kishte miqësi të ngushtë me Mbretin Zog, i cili më pas urdhëroi misionet konsullore shqiptare të lëshonin viza për hebrenjtë në rrezik, duke e kthyer Shqipërinë e vogël në strehë të sigurtë e bujare për ta. Trashëgimia e kësaj vepre tepër humane i shërben edhe sot diplomacisë shqiptare.

(Nga prezantimi i mbajtur në YIVO Institute for Jewish Research, New York, 14 Dhjetor 2014)

“... I kam përvetësuar teoritë shkencore më moderne nga Metchnikoff. Kam diskutuar për fenë dhe për artin me Leon Tolstoin. Principet e filozofisë moderne i përfitova nga Henri Bergson, diplomacinë botërore dhe çështjet ruse nga Konti Witte dhe Maksim Kovalovski, teorinë e artit e mësova nga August Rodin, shtetformimin nga Theodore Roosevelt dhe Woodrow Wilson, mbrojtjen e të drejtave të grave nga Havelock Ellis, imperializmin gjerman nga Hans Delbrück, literaturën dhe pacifizmin nga Georg Brandes, politikën e luftës dhe të paqes së Vatikanit nga Papa Benedikti XV, Islamin nga Sheik - Ul – Islam, sionizmin nga Weizmann dhe Ajnshtajn, Revolucionin Rus nga Trocki, liberalizmin britanik nga Lordi Robert Cecil, historinë e Japonisë nga Marquis Okuma, dramën kontinentale nga Arthur Schnitzler dhe gjithçka tjetër nga George Bernard Shaw...”

HERMAN BERNSTEIN

“... I kam përvetësuar teoritë shkencore më moderne nga Metchnikoff.
Kam diskutuar për fenë dhe për artin me Leon Tolstoin. Principet e filozofisë moderne i përfitova nga Henri Bergson, diplomacinë botërore dhe çështjet ruse nga Konti Witte dhe Maksim Kovalovski, teorinë e artit e mësova nga August Rodin, shtetformimin nga Theodore Roosevelt dhe Woodrow Wilson, mbrojtjen e të drejtave të grave nga Havelock Ellis, imperializmin gjerman nga Hans Delbrück, literaturën dhe pacifizmin nga Georg Brandes, politikën e luftës dhe të paqes së Vatikanit nga Papa Benedikti XV, Islamin nga Sheik - Ul – Islam, sionizmin nga Weizmann dhe Ajnshtajn, Revolucionin Rus nga Trocki, liberalizmin britanik nga Lordi Robert Cecil, historinë e Japonisë nga Marquis Okuma, dramën kontinentale nga Arthur Schnitzler dhe gjithçka tjetër nga George Bernard Shaw...”

HERMAN BERNSTEIN

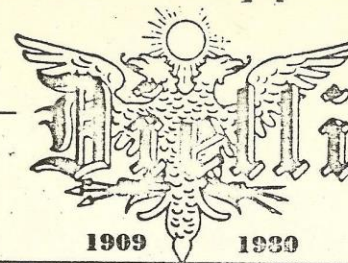
Njoftim i Gazetës
“DIELLI”, 21 Mars
1930, për
emërimin e
Bernsteinit, Ministër
Fuqiptotë i ShBA –
ve në Mbretërinë
Shqiptare.

Dr.Elez Biberaj, e ka përshkruar koleksionin Bernstein që në vitin 1980 në gazetën “DIELLI”

The Oldest Albanian Newspaper In The World

In English

and Albanian

1909 1930

Vol. 71 No. 17 Boston, Mass. U.S.A.

October 15, 1980 71st Year

HERMAN BERNSTEIN'S COLLECTION ON ALBANIA

By Elez Biberaj

Herman Bernstein (1893-1935), a prominent Jewish-American personality, a famous writer and journalist, an authority on the Jewish question, as well as an Russia and its literature, served as the U.S. Ambassador to Albania from 1930 to 1933. Ambassador Bernstein's main collection of official papers and accounts on Albania is deposited at the National Archives in Washington, D.C. Another collection of his papers on Albania, however, is deposited at the Yivo Institute for Jewish Research in New York. The existence of the latter collection was discovered by coincidence. Some time ago, my brother Hasan Biberaj, while doing graduate work in History at Columbia University, met a Jewish student who was interested in studying the persecution of Jews in Eastern Europe during the interwar period. While doing research at Yivo Institute on the Jewish problem, he came across Bernstein's collection on Albania, and knowing of Hasan's background and interests, informed him.

This collection represents a new and a valuable source for scholars interested in Albanian developments in the early 1930s. The collection is relatively rich, consisting of 18 folders catalogued according to the subject matter. It contains interesting information on Bernstein's activity in Albania, his encounters with many Albanians, interviews, statements and an autobiographical manuscript by King Zog, and other relevant information.

Ambassador Bernstein seems to have been very much interested in Albania and its history. He wrote several articles on Albania's struggle for survival as an independent entity. During his stay in Albania, Bernstein became very popular, and an intimate friend of many Albanians, including King Zog, and Faik and Mehmed Konitza. This is reflected in the many exchanges he had with the Konitza brothers (Folder No. 750).

According to an article in the newspaper *Vatra* (Tirane), of September 19, 1933, Ambassador Bernstein had done research on the Albanian national hero, Skenderbeu, and had discovered Skenderbeu's 25 page testament which contains his general state ideology and the advice he gave to his son at the time of his death (Folder No. 760). The same article reveals that Ambassador's son, David Bernstein, had written a ballad on Skenderbeu, and his daughters, Dorothy Nash and Violet, Wilhem, served as ordinary teachers without compensation in the Albanian Vocational School. Furthermore, Mrs. Nash translated from German into English Fabian Barcata's novel, of an Albanian theme, *Lule*.

The collection also contains Herman Bernstein and Dorothy Nash's English version of Alexander Moisiu's 1931 five act play on the imprisonment of Napoleon, entitled *The Prisoner* (Folder No. 971). The manuscript is approximately 94 typewritten pages.

The Albanian Vocational School, which was organized by the American Red Cross, played an important role in the training of Albanian cadres. There is considerable information on the activity of this institution, as well as on that of the Albanian-American Institute (Folders Nos. 668-69). The bulk of Bernstein's correspondence (Folders Nos. 758-59) deals with social functions and does not have much relevance to Albanian domestic or foreign policy developments. There is a handwritten letter dated May 27, 1933, sent to the Ambassador by Father Gjergj Fishita, in which he informs Bernstein that he is sending him a copy of Father Shtjefën K. Gjocovi's *Kanuni i Lekë Dukagjinit* (Folder No. 758).

There is also an interesting 3-page letter dated March 10, 1934, sent to the Ambassador by one Kol Kuga. Among other things, Kuga informs Bernstein that in December 1933, King Zog had sent

Ambasadorë të dy vendeve mike në të njejtën kohë

Herman
Bernstein në
Tiranë

Faik Konica
në
Washington

Bernstein në Tiranë

Stema e Mbretërisë Shqiptare, dhe ajo Amerikane: E PLURIBUS ANUM

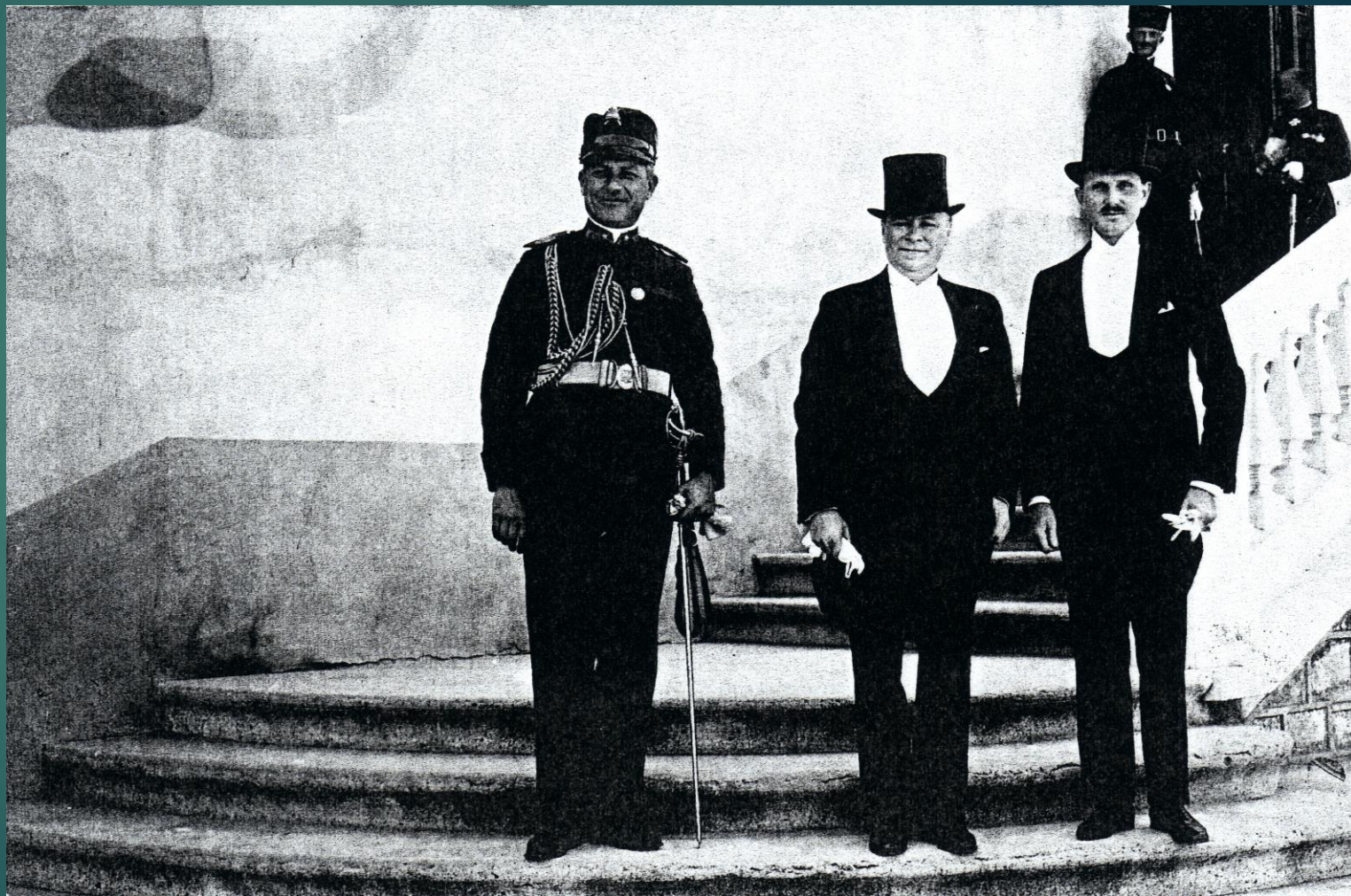

Paraqitja e
Letrave
Kredenciale tek
Mbreti Zog nga
Bernstein –
Ceremonia
Mbretërore me
nderime
ushtarake

I shoqëruar nga zyrtarët e Mbretërisë

Mbreti Zog e
përcjell mikun e
lartë pas
prezantimit të
letrave
kredenciale.

*Tirana sic e sheh
Bernstein nga
dritarja e zyrës
së tij, në Tiranë.*

Bernstein në studion e tij në Ambasadën Amerikane në Tiranë, e para Ambasadë Amerikane e ndërtuar jashtë, të cilën e inaguroi me datën 27 Nëntor 1930

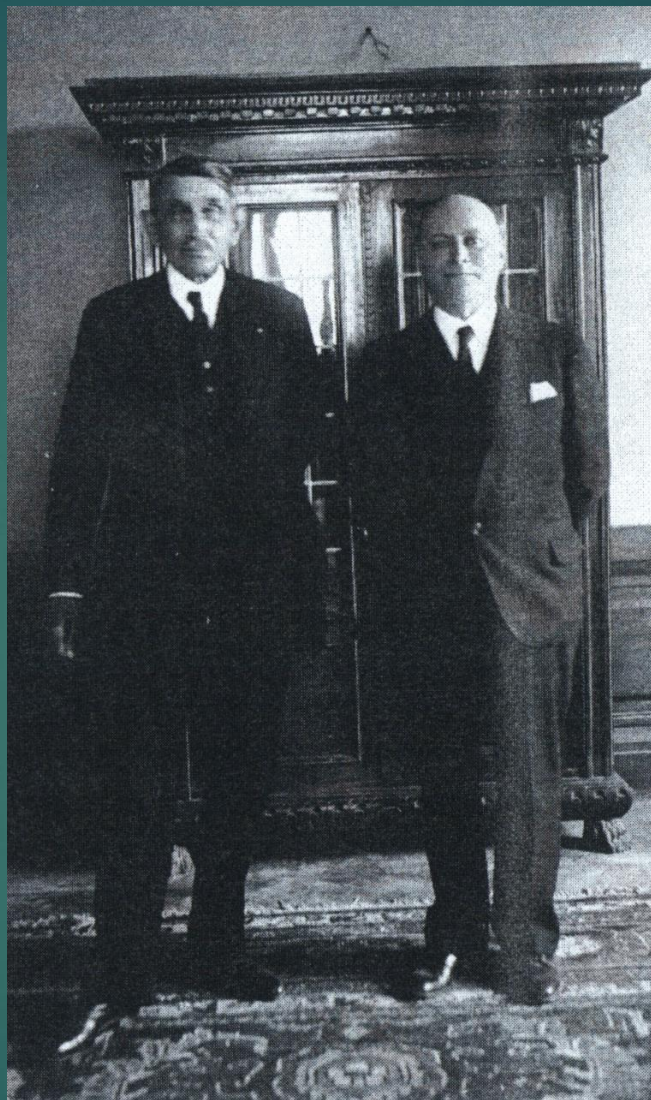
Bernstein mik i Mbretit Zog

Foto zyrtare e
Mbretit Zog I
me autograf,
dhuruar
Herman Bernstein-it

Bernstein është biografi i parë i Mbretit Zog, një rrëfim i shkruar siç e tregon vetë Mbreti në vetën e tretë.

Bernstein dhe Kryeministri Pandeli Vangjeli

Mehmet Konica, mik i Herman Bernstein

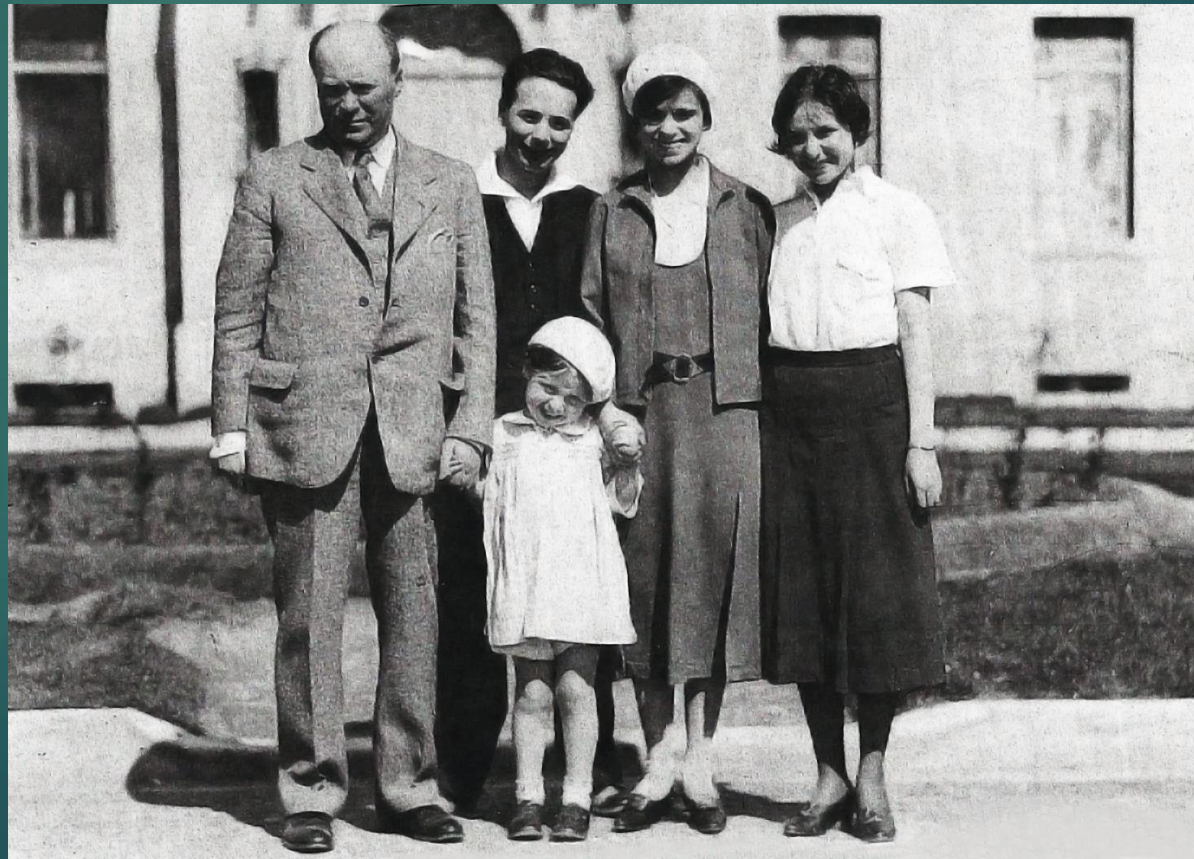

Ambasadorët e akredituar në Oborrin e Mbretit
Zog. Në qendër është Herman Bernstein .

Familja e Herman Bernstein në Tiranë

VAJZA, DOROTHY MARTOHET NË
BASHKINË E TIRANËS, NJË NDERIM
KY PER VETË SHQIPËRINË

Zonja Sofia Bernstein

Vajzat Dorothy dhe Violet Bernstein

Bernstein me tē birin, Davidin

Boaz Nash
Nipi i Bernsteinit në
një foto me vajzën
e Bernstein-it Joicy,
e cila i jetoi vitet e
fëmijërisë në Tiranë.
Sot ajo jeton në
Virginia, ShBA.

Foto e vitit 2017

Boaz Nash në Tiranë,
27 gusht 2017. Ai është
i biri i Peter Nash, djalit
të Dorothy Nash, e
martuar në Bashkinë e
Tiranës me Actius
Nash.

Bernstein mik i
intelektualëve
shqipëtar

Bernstein, përkthyes
I Dramës
“I BURGOSURI”
kushtuar Napoleon
Bonpartit, shkruar nga
aktori ynë i madh,
Aleksander Moisiu,
përkthyer nga Dorothy
dhe Herman Bernstein

Bernstein kishte
miqësi me Lef
Nosin,
nënshkrues i
aktit të Shpalljes
së Pavarësië,
1912

Lef Nosi

SHKALLA, 27 maj 1933

Shkëlqesë,

"Vetëm për me U Siftue, se spini
turalisht gjindem përherë i shoqruem
me Shkëlqesën t' Uej, po U Gergj
Ret Ropis t' Komunit t' Lekë Dukagjinit",
q' uder Reto dit është krye
së botuemi në Shtypshkronën t' onë,
e q' është më përpara veper shqipe
mbi Ret Komit.

Me nderime të posaçme

A. Gjergj Fishta

At Gjergj Fishta i
dhuron Kanunin e
Lekë Dukagjinit,
Ambasadorit
Bernstein, për të
cilin ai kishte një
vlerësim shumë të
madh.

(Dorëshkrimi i Fishtës)

Miq të Shqipërisë, Charles Telford Erickson dhe Herman Bernstein.

C. TELFORD ERICKSON
FOUR PARK STREET
BOSTON, MASS.

Kavaja, Albania
July 3 - 1931.

The Honorable
Herman Bernstein,
American Minister
Tirana.

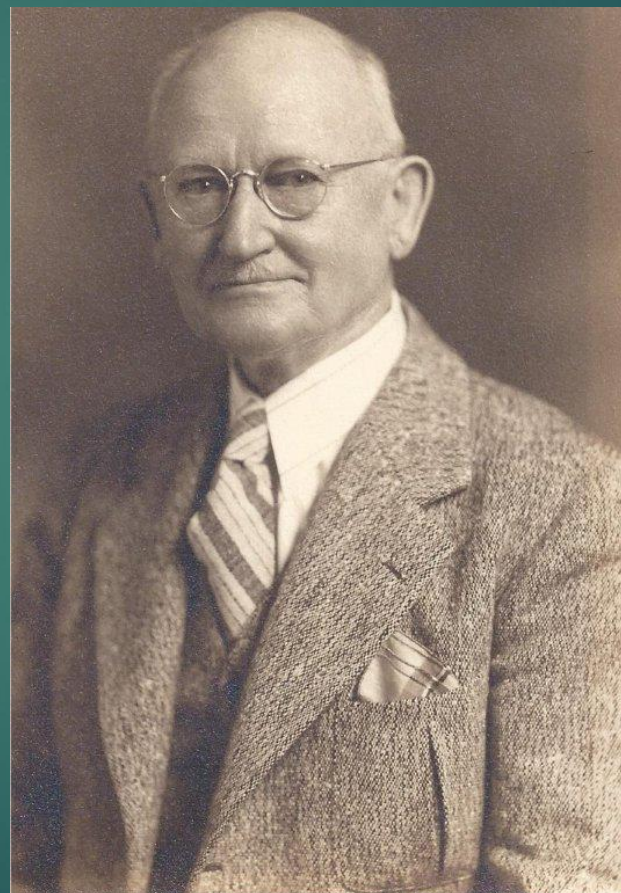
Dear Mr. Bernstein,

May I express to you again my deep appreciation of your gracious courtesy in honoring me with the luncheon of June 28th. It was not only the luncheon itself but the warm and friendly spirit which pervaded it throughout that touched me deeply.

The Americans are fortunate in Albania to have a minister who so truly interprets the spirit of true hospitality.

May I wish for you as America's honored minister the highest and happiest success in your mission.

Respectfully yours,
C. Telford Erickson

Pamje e
brendshme e
shkollës
Bujqësore të
Kavajës, sot
shkolla:

“Charles
Telford
Erickason”

Bernstein dhe trashëgimia e tij e miqësisë shqiptaro – hebraike

*Bernsteini
hebre...polemisti më i
madh i cështjes
hebraike dhe
kundërshtar i anti -
semitizmit. Polemika
me Henri Ford.*

Bernstein,
gjurmues i
prezencës së
njërëzve të
racës së vet
në Shqipëri

Emrat e 73 familjeve shqiptare janë
gdhendur në memorialin Yad Vashem.

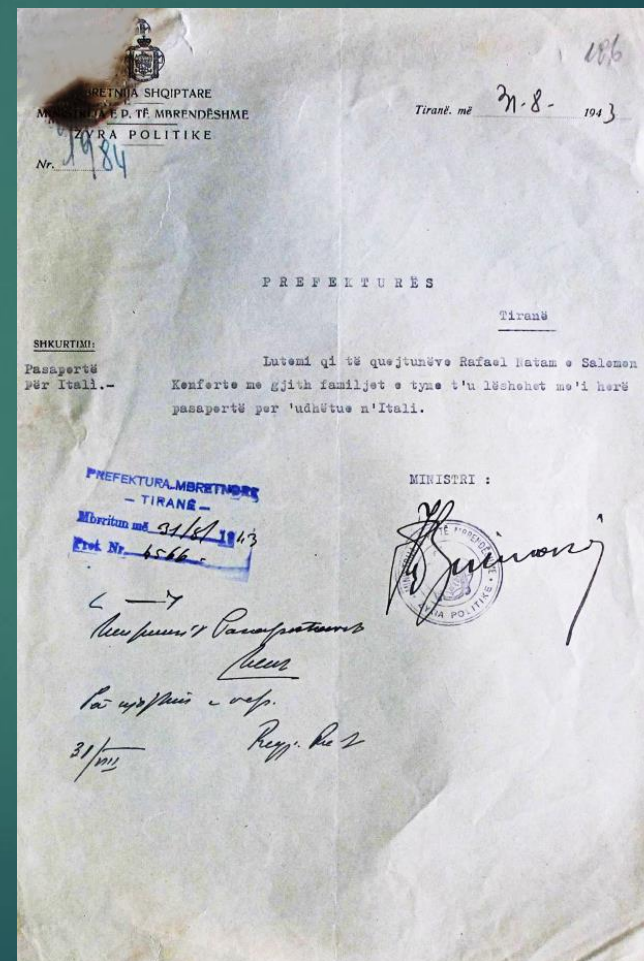
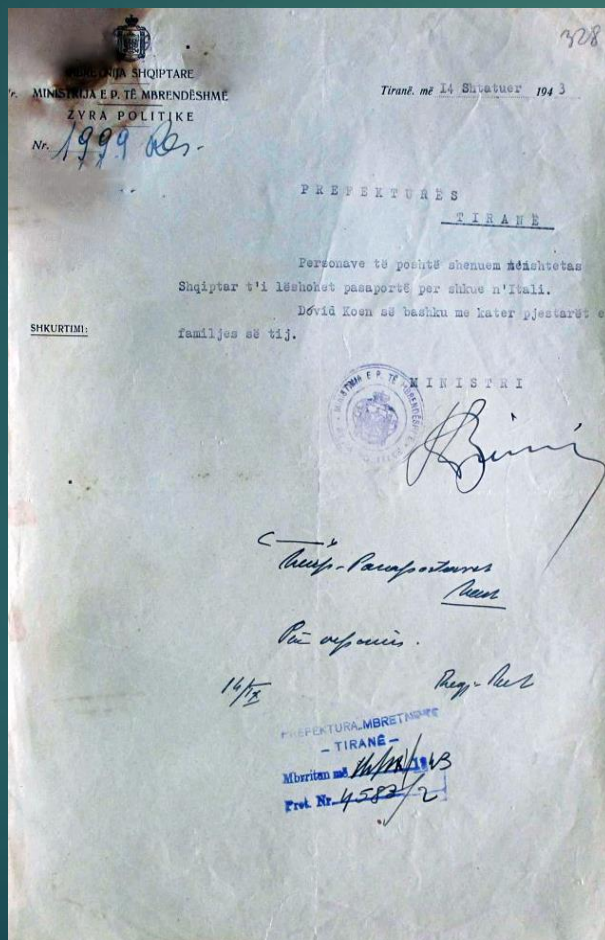

Photo: www.AndyLee.tv

Nga trashëgimia e
Herman Bernstein,
Proff Scarlett Epstein, e
shpëtuar nga fashistët në
Durrës 1938 – 1939
Dëshmitare e zbarkimit
Italian në Durrës, 7 Prill 1939
Foto e vitit 2014

Hebrejtë u ndihmuan nga tërë shqiptarët – Dokumente Historike

Toleranca Fetare në Shqipëri, siç e përshkroi Herman Bernstein

Klerikët shqiptarë të të gjitha
besimeve, së bashku.

Kisha e Shën Gjon Vladimirit në Shijon – Elbasan

Altari i Kishës së Shën Gjon Vladimirit

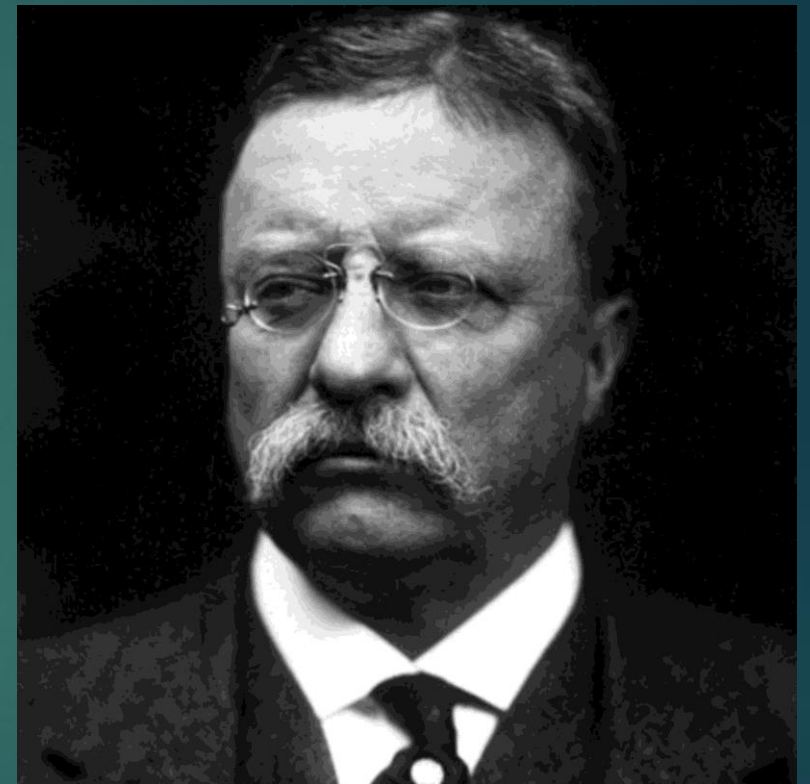
Bernstein, mik i tre
Presidentëve
Amerikanë,
Roosevelt,
Wilson,
Hoover.

Theodore Roosevelt

...Me lejo të përsëris, i
dashur zotëri,
se me publikimin e
këtyre letrave ju i keni bërë
një shërbim të madh,
jo vetëm vendit tonë por
mbarë njerëzimit.

Shumë sinqerisht i juaji,

Theodore Roosevelt

Presidenti i 26 - të i ShBA – ve (1901-1909)

Woodrow Wilson Presidenti I 29 të ShBA – ve.

Shqipëria është mirënjohëse Presidentit Wilson për mbrojtjen që ai i bëri Shqipërisë në një moment kritik të jetës së saj, në Konferencën e Paqes në Paris.

Arsye të tjera të mirënjohjes shqiptare ndaj Amerikës janë shkollat amerikane në Tiranë dhe Kavajë, të drejtuara nga Kryqi i Kuq

Amerikan dhe Fondacioni i Lindjes së Afërt si dhe lufta kundër malarjes e ndërmarrë nga Fondacioni Rockefeller.

HERMAN BERNSTEIN

Herman Bernstein, mik i
Presidentit të 31 i ShBA
– ve, Herbert Hoover,
të cilit i kushtoi librin:

***“The man who brought
America to the World.”***

Bernstein mik i ngushte i Albert Ainshtain

Kryesues i Festës së 50 vjetorit të fizikantit

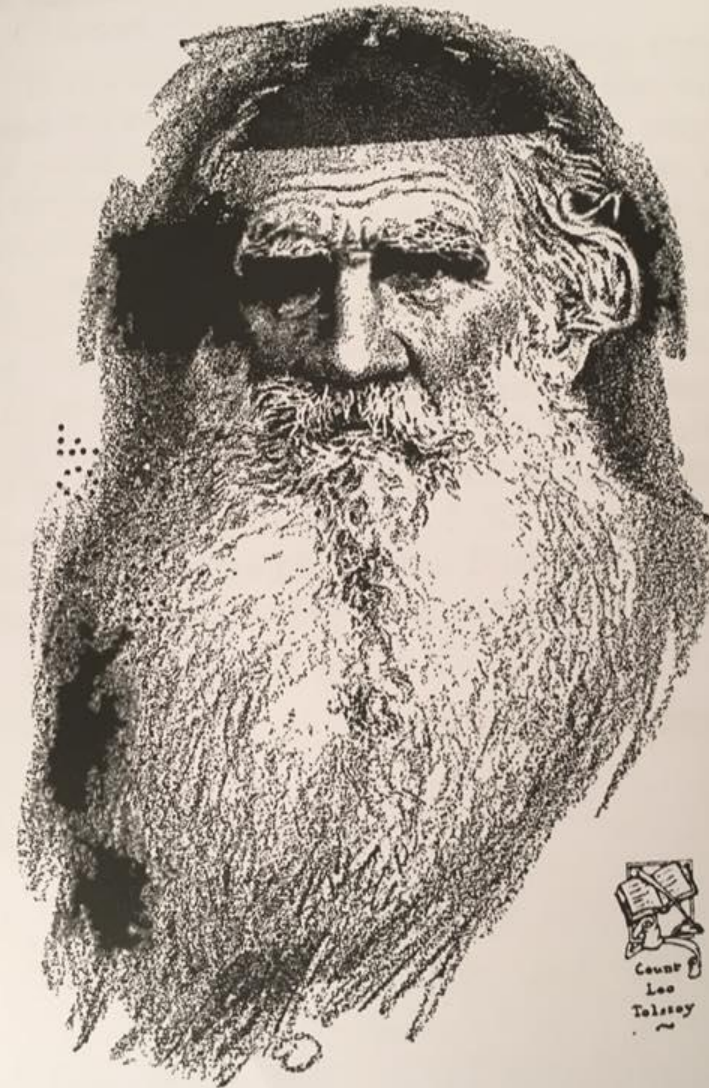

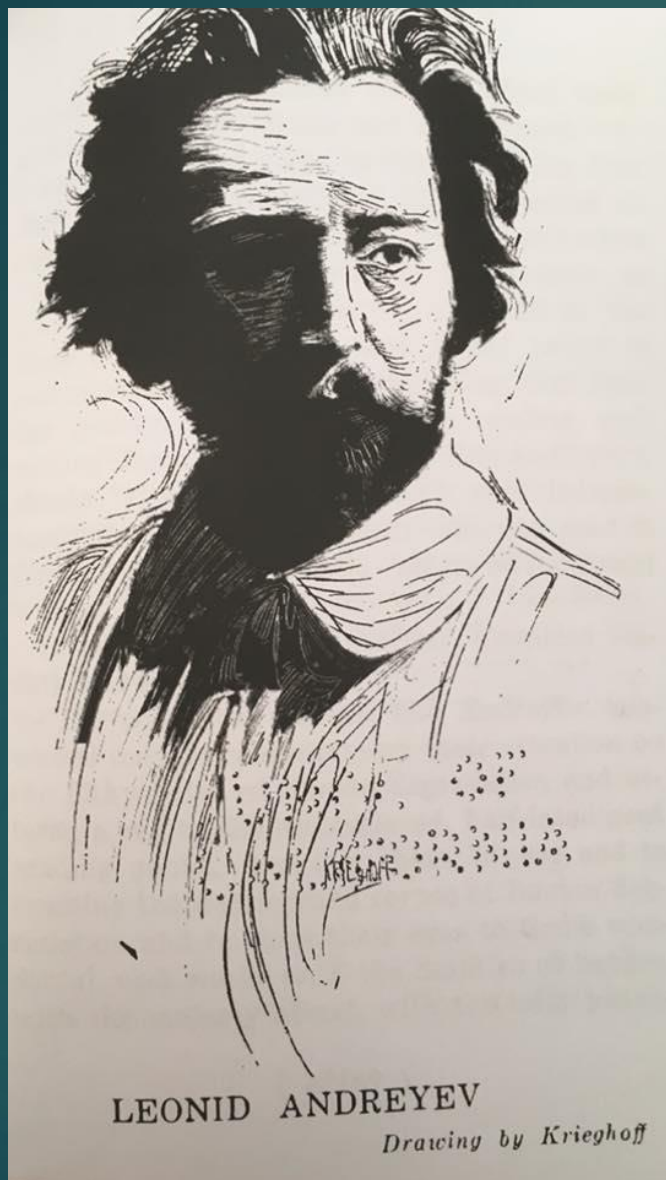
Figura të shquara të
njerëzimit,
bashkëkohës dhe miq
të Herman Bernstein-it,
të intervistuar prej tij.

Leon Tolstoi

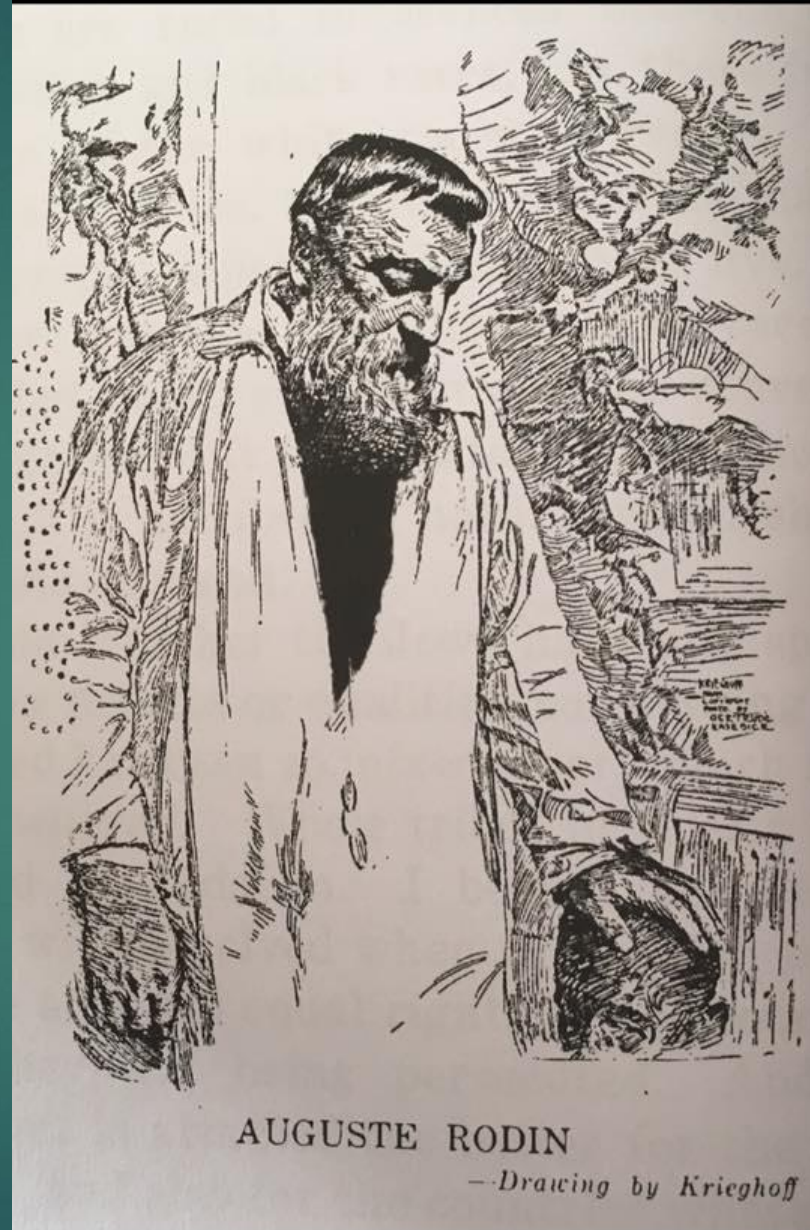
Count
Leo
Tolstoy

LEO TOLSTOY

Shkimtari
disident
anti –
Bolshevik
Leonid
Andrejev

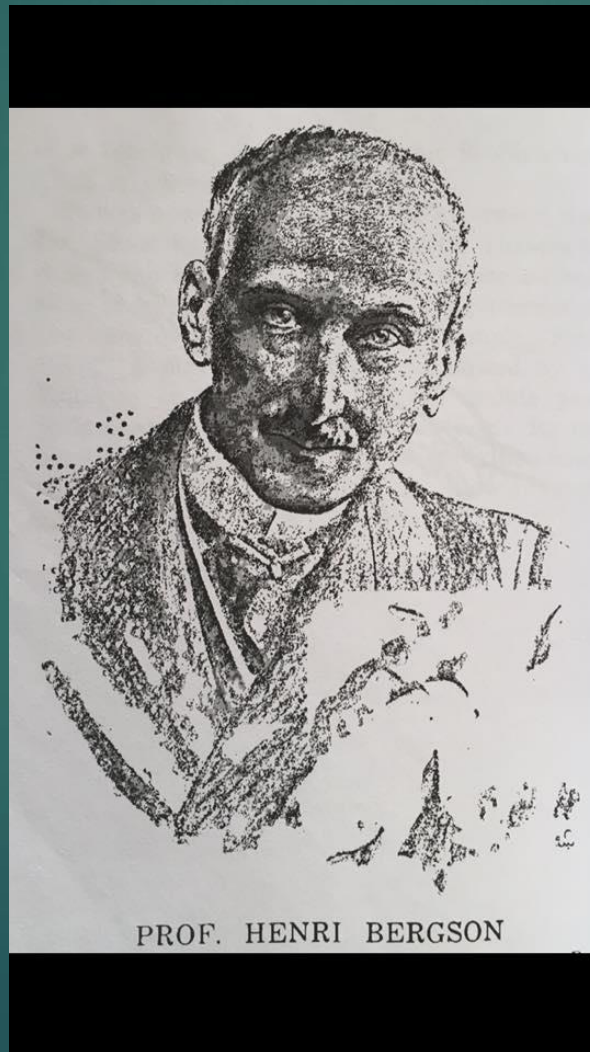
Skulptori më i
madh e shek
20,
francezi
Auguste Rodin

AUGUSTE RODIN

—Drawing by Krieghoff

Filozofi Henry Bergson

BERNARD SHAW

—Drawing by Dart

Dramaturgu anglez George Bernard Shaw

Kreu I Fesë Islame:
Sheik – Ul – Islam
Stamboll

THE SHEIKH-UL-ISLAM

—Drawing by Marcus

Leonid Trocki të cilin Bernstein e intervistoi në Pallatin
e Dimrit në Shën Petërsburg, në Ditët e Revolucionit
të Tetorit.

Poet, autor librash në prozë dhe
poezi.

MUZIKA

...Në tërë ato zëra të bëra tufë në melodi,
Në qiellin hyjnor të ëndrrave ngjitet shpirti im,
Nuk njeh më brenga, zi, as dhimbje, as trishtim.
Dhe s'do tjetër gjë, veç... të lirën Dashuri.

Përkthyes i famshëm i letërsisë ruse
në Anglisht:

Tolstoi

Cehov

Turgenjev

Andrejev

Gorki

Disa nga veprimtaritë për
njohjen e figurës së Herman
Bernstein-it dhe lidhjeve
shqiptaro – hebraike – si një
mision.

Bisedë në auditoriumin e Ambasadës Amerikane në Londër për jetën e Herman Bernstein. Qershor, 2015

Bashkë me tre Ambasadorët, atë Amerikan, Izraelit dhe Lituanez.

Londër, në Ambasadën Amerikane

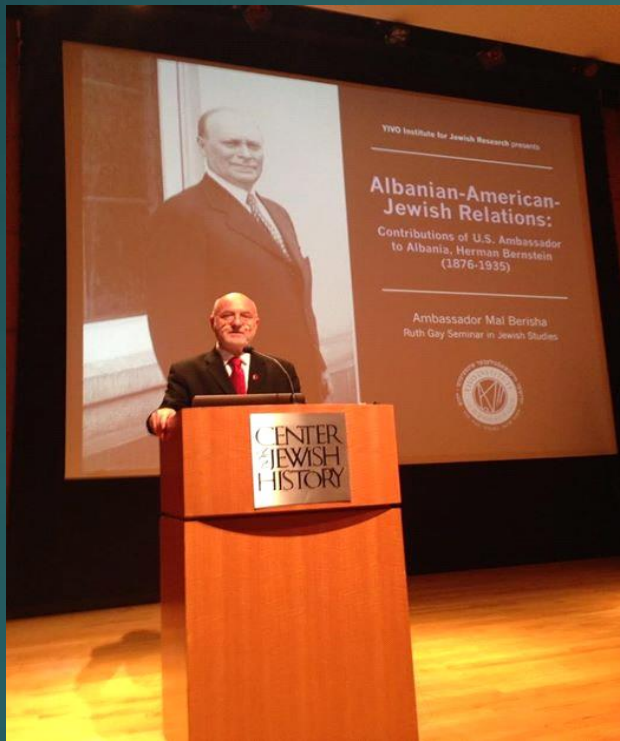
Auditoriumi Starr in Belfer Building, Kennedy School of Government, Cambridge , Massachusetts

Prishtinë, Akademia Diplomatike e MPJ së Republikës së Kosovës

Bisedë në YIVO INSTITUTE FOR JEWISH RESEARCH, in New York

Vatranët në Institutin YIVO, New York

Bernstein, mbajtës i Dekorates: Kalorës I Urdhërit të
Skënderbeut akorduar nga Mbreti Zog I.

Motoja e punës:

Të njohim sa më mirë dhe më shumë kontributin e anglo – saksonëve ndaj kombit tonë.

Kështu e njohim edhe vetveten

Falemnderit!

Malberisha.com